

Høringsuttalelse om Stortingsmelding 34 (2023–2024): “En mer praktisk skole – Bedre læring, motivasjon og trivsel på 5.–10. trinn”

Vi ønsker å gi vår støtte til Stortingsmelding 34, som legger vekt på å gjøre skolen mer praktisk og relevant for elevene. Vi mener at de foreslåtte tiltakene vil bidra til å forbedre læring, motivasjon og trivsel blant elever på 5.–10. trinn, selv om vi skulle ønske at stortingsmeldingen hadde gått enda lengre og vært mer helhetlig.

Skolenes landsforbund støtter regjeringens forslag om å utvikle nye prøver med et rent læringsstøttende formål. I den forbindelse mener vi det er viktig at det utvikles annen styringsinformasjon som gir kommunene et godt grunnlag for å følge opp sitt ansvar for læring og trivsel i skolen.

En mer praktisk skole er viktig for læring, motivasjon og trivsel, men dette løser ikke problemene alene. Skolenes landsforbund er derfor glad for at dette er en del av en større helhet. Inntoget av KI og mer digitalisering påvirker også skolen, og hverdagen til de ansatte, og vi håper at kompetansebehovet følges tett opp. SL har også deltatt i referansegruppen til skjermbrukutvalget, og regner med at regjeringen følger opp de anbefalingene som blir gitt der.

Lærere må være komfortable med å bruke teknologi som en del av undervisningen. Dette inkluderer både digitale læringsplattformer og verktøy som kan gjøre undervisningen mer interaktiv og engasjerende. Det er den profesjonsfaglige digitale kompetansen som må opp, det skal ikke digitaliseres for digitaliseringens skyld, men for å fremme læringen til elevene – og skape en mer variert skolehverdag.

Integrering av praktisk læring i alle fag vil gjøre undervisningen mer engasjerende og relevant for elevene. Dette kan redusere behovet for repetisjon og øke forståelsen av fagstoffet. Dette har en dobbel effekt. Det kan føre til mer motivasjon fordi skoledagen ikke bare blir stillesitting, og kan rekruttere til yrkesfagene i videregående opplæring. Framtidas arbeidsmarked trenger flere hender i praktiske yrker. Fagene arbeidslivsfag og utdanningsvalg blir ikke godt nok utnyttet slik det er lagt opp i dag. Å gjøre det obligatorisk å tilby arbeidslivsfaget i skolene kan bidra til at dette faget blir bedre.

Å legge mer undervisning utenfor klasserommet kan også bidra til å gjøre læringen mer variert og motiverende, noe som kan øke elevenes engasjement og læringsutbytte. I tillegg er dette viktig i et folkehelseperspektiv. Derfor støtter vi også tiltakene som fremmer bruk av alternative læringsrom, for eksempel bruk av uteområder til undervisning for å gjøre læringen mer variert og engasjerende. Likevel vil vi påpeke at å tydeliggjøre handlingsrommet for alternative opplæringsarenaer er ikke nok, det må også komme midler til det for å gjennomføre det skikkelig.

Fleksibilitet i fag- og timefordelingen, samt individuell tilpasning og oppfølging, er avgjørende for å møte elevenes ulike behov og sikre at alle får en tilpasset opplæring. Og Skolenes landsforbund synes det ser spennende ut med forsøk som «arbeidslivet som en del av opplæringen». Dette krever gode vilkår for samarbeid med lokalsamfunnet og involvering av lokale bedrifter og organisasjoner for å gi elevene praktiske erfaringer og innsikt i ulike yrker. Det er viktig at det gjennomføres pilotering, men det må også bli nasjonale føringer på dette, så det ikke kommer an på hvor i landet en bor. Lærere må også få økt kompetanse og få tid til å samarbeide med lokale bedrifter og organisasjoner for å gi elevene praktiske erfaringer og innsikt i ulike yrker. Dette krever evne til å bygge og vedlikeholde slike samarbeid, fra både ledelse, skoleeier, bedrift og lærere.

Vi ser også den negative utviklingen i forhold til mobbetallene i UngData undersøkelsen, og synes det er urovekkende. Vold og trusler mot ansatte øker, og her må det settes inn tiltak. Skolen skal både danne og utdanne, og i en kompleks, og etter hvert gjennomdigitalisert verden blir det viktigere å jobbe med dannelsen. Demokratiet er avhengig av både høy tillit i samfunnet, men også at de utvikler kritisk tenkning og evne til å uttrykke egne meninger. Derfor er vi enige i tiltaket om å støtte ressurser som Tenk og Dembra. Tiltak for å lære å øve på sosial og emosjonell kompetanse, samt å sikre et trygt og godt skolemiljø, er avgjørende for elevenes trivsel og læring.

Skolenes landsforbund støtter å redusere det teoretiske fokuset til fordel for mer praktisk læring, og å finne en bedre balanse mellom digital og analog læring. Disse justeringene vil bidra til en mer balansert og helhetlig skolehverdag. Vi imøtekommer bevilgningene til mer analoge læremidler, flere bøker og styrka skolebibliotek, fordi dette vil gi lærerne et reelt valg om læringsmetode etter kompetansemål og ikke hva som er tilgjengelig.

Lærere må få kompetanse i å innlemme praktisk læring i undervisningen. Dette inkluderer ferdigheter i å planlegge og gjennomføre praktiske aktiviteter som er relevante for fagene de underviser i. Og forslag som mikroemner, og et helhetlig system for kompetanse og karriereutvikling er viktig. Og da vil vi presisere at det må gjelde for alle ansatte.

Det er også behov for kompetanse i å tilpasse undervisningen til elevenes individuelle behov. Dette krever kunnskap om differensierte undervisningsmetoder og evnen til å bruke ulike verktøy og ressurser for å støtte elevenes læring.

Skolenes landsforbund diskuterer jevnlig utfordringer knyttet til kvalitetsutvikling sammen med de andre partene i skolesektoren. Som parter oppfordrer vi i fellesskap regjeringen til å jobbe videre sammen med oss for å konkretisere ambisjonen om et nytt og helhetlig system for kvalitetsutvikling. Et viktig ledd i dette arbeidet er å sikre pålitelig, relevant og nyansert styringsinformasjon til de ulike nivåene i sektoren, med god balanse mellom kilder som belyser ulike sider av skolens brede oppdrag om danning og utdanning. Dette må også omfatte kvalitativ informasjon. I den forbindelse ber vi regjeringen initiere en nasjonal satsing for å styrke arbeidet med og dialogen om kvalitet på alle nivåer

Skolens landsforbund mener at mange av tiltakene vil bidra til å skape en skole som er mer tilpassa elevenes behov og fremme både læring og trivsel. Det er viktig at tiltakene iverksettes i alle nivåer i utdanningssystemet. Vi ser at det at man i stor grad har gått bort fra allmennlæreren i grunnskolen har ført til at rammene for tverrfaglighet og praktisk arbeid i – og utenfor – klasserommet har blitt dårligere. Fellesskolen er en viktig del av vårt demokrati, i den forstand at den kan være med på å utjevne sosial ulikhet og forebygge radikaliserings. Derfor støtter vi forslaget om et offentlig utvalg som skal utrede fellesskolens rolle i framtidens samfunn. Nå haster det mer enn noen gang å være en motvekt til polarisering og egosamfunnet.

For Skolenes landsforbund

2. nestleder

Bodil Gullseth

